

ke střetům, kontaktům a mísení kultur. Pojem „hranice“ či „předěl“ je také v každém článku uchopen odlišným způsobem. Alfons Bruning zkoumá tradiční východozápadní dělení v souvislosti s konceptem „konfesionalizace“, Jekaterina Jemeljančeva se více věnuje sociálním aspektům náboženské sebeidentifikace v Rusku, Mihai Sasaujan a David Doellinger zase zkoumají spíše hranici církevně-politickou, i když každý v jiném prostředí a v jiných souvislostech. Zrinka Stomac přináší pohled na předěl mezi tradiční náboženskou komunitou a nově vznikajícími náboženskými formami současného Chorvatska. Lilija Berežnaja analyzuje koncept „mnohonásobného“ pohraničí v souvislosti s konceptem *antemurale christianitatis* v 17. století, kdy dochází k fúzi hranice kulturně-periferní a zároveň vojenské a národnostní.

Výběrem článků editor publikace reaguje na změny poslední doby a zároveň se snaží ukázat, že tyto změny mají své kořeny daleko v minulosti a není možné je posuzovat bez jejich znalosti. Soubor příspěvků nepůsobí příliš kompaktně a souhrnně, na druhou stranu přináší nový a určitým způsobem nadnárodní pohled na koncept hranic, který není statický, ale naopak dynamický, neustále v pohybu. Jejich účelem je především podnítit diskusi, což potvrzuje i fakt, že vlastně vycházejí z prostředí pravidelně konaných kongresů, jejichž cílem je výměna informací a zkušeností. Tón příspěvků působí poměrně optimisticky. Zatímco řadě publikací devadesátých let vévodila tematika „náboženských konfliktů“, zde se hovoří spíše o setkávání a propojování s následkem vzniku něčeho nového.

Publikace kromě předmluvy, poděkování a zmíněných jedenácti příspěvků obsahuje také velmi stručné informace o jednotlivých autorech a index. Každý příspěvek má svůj vlastní poznámkový aparát se zdrojovou literaturou.

Eva Pelíšková

Jeff Chang, ***Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip Hop Generation***. New York: St. Martin's Press, 2005, 560 s.

Tato kniha je dokonalou příručkou pro ty, kteří se zajímají o hip-hop a rádi by si udělali celkový obraz o tomto hudebním stylu a s ním související subkultuře. Jeff Chang velice poutavě předkládá vývoj hip-hopu od jeho prvopočátků v 60. letech 20. století až do současnosti. Zaměřuje se však spíše na historii a na popis různých kulturních hnutí, které inspirovaly tento hudební styl, než na analýzu hip-hopu z hudebního hlediska. Jinými slovy, kulturních a sociálních dějin USA za posledních 40 let viděných prizmatem hip-hopu.

Čtenář v knize najde originální záznamy z rozhovorů s DJs, rapery, hip-hopery, b-boys, graffiti umělci, gangstery, aktivisty různých hnutí atp. Autor zde detailně hovoří o takových hip-hopových legendách jako jsou DJ Kool Herc, který mimocho-

dem napsal úvod k této knize, Afrika Bambaataa, Chuck D, Ice Cube a Grandmaster Flash, Dr. Dre, Snop Dog, RUN DMC aj. Excelentně vtahuje čtenáře například do situace, ve které se nacházel Jižní Bronx jako jedno z hlavních center vzniku hip-hopu. Uvádí, že v této části New Yorku během sledovaného období zaniklo 600 000 pracovních míst, 43 000 bytů a čtvrt opustilo 750 000 obyvatel, tři ze čtyř dětí nedokončily střední školu a skončily bez práce. Zoufalá úroveň Bronxu vedla k vytvoření mnoha gangů jako například známých Savage Nomads nebo Black Spades. Fungování gangů je zde také detailně popsáno a navíc doplněno mapami znázorňujícími jejich výskyt a působení. Kniha se však zaměřuje nejen na to, kdo zformoval první koncept hip-hopu, tedy na rapery, tanečníky break dance, či graffiti výtvarníky, ale i na to, jakými společenskými a kulturními změnami hip-hop v průběhu času procházel, a autor tu neopomíjí popsat ani „osudný“ obrat roku 1979, kdy se hip-hop vydal na komerční dráhu. Chang tvrdí, že pokud se bluesová kultura vyvíjela z útlaku nebo nucených prací, pak hip-hopová kultura se vyvíjela z podmínek, kde nebyla práce žádná.

Daniela Hamm-Kalmanová

Christopher Deliso, ***The Coming Balkan Caliphate: The Threat of Radical Islam to Europe and the West***. Westport: Praeger Security International, 2007, 240 s.

K renesanci islámu po pádu komunismu začalo docházet i v balkánském prostředí, hlavně na území bývalé Jugoslávie. Často to bylo spjato i s růstem národního podvědomí místních etnik, pro která bylo náboženství jedním z nejvýznamnějších identifikačních znaků. Náboženské znovuzrození islámu po letech ateistického vládnutí však s sebou neslo i pronikání radikálních a fanatických myšlenek a ideových konstrukcí, s nimiž se toto prostředí muselo vyrovnávat prakticky poprvé v historii. Tato otázka byla také často soudobými historiky či žurnalisty opomíjena či zlehčována.

Autor této knihy je americký novinář, který se zejména po zářijových útocích roku 2001 v New Yorku začal zajímat o radikálně islamizační trendy právě v prostoru Balkánského poloostrova, přičemž mohl využít i svá byzantská studia v Oxfordu a praxi, již získal při řízení nezávislého internetového zpravodajského portálu Balkanalysis.com. Jeho kvality potvrzuje i to, že je terénním analytikem londýnské *Economist Intelligence Unit* na Balkáně.

Delisova práce se zabývá nejvýznamnějšími projevy působení islámu v politice, veřejném i soukromém životě a kultuře národů Albánie, Bosny a Hercegoviny, Kosova, Makedonie, Turecka či srbského Sandžaku. Deliso tu také odhalil hrozby islámských skupin, jež byly vnějšmu světu doposud skryty nebo byly úplně neznámé. Důvodem autorova zájmu byla mj. také obava z přílišné koncentrace Západu